

ТЕПЛОВІ ТА АТОМНІ ЕЛЕКТРИЧНІ СТАНЦІЇ

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	144 Теплоенергетика	Інститут / факультет	ННІ ЕЕЕ
Назва програми	Промислова та комунальна теплоенергетика. Енергетичний менеджмент та енергоефективність	Кафедра	Теплотехніки та енергоефективних технологій
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	українська

Викладач

Тарасенко Микола Олексійович

Mykola.Tarasenko@khpi.edu.ua

Кандидат технічних наук, професор

Всього опубліковано 52 наукових статей і тез, має 2 авторських свідоцтва на винаходи і 2 патенти.

Основні курси «Високотемпературні теплотехнологічні установки», «Теплові та атомні електричні станції», «Енергетичні установки».

Загальна інформація про курс

Анотація	В процесі вивчення дисципліни необхідно освоїти основні методи розрахунків принципів теплових схем різних типів електростанцій з метою визначення техніко-економічних показників останніх; набути знання з проектування, модернізації, реконструкції енергоблоків електростанцій (ТЕС, ТЕЦ, АЕС) у цілому. Вивчення навчальної дисципліни дає можливість здобувачам досконально ознайомитися з обладнанням, яке використовується на теплових і атомних електростанціях для вироблення теплової і електричної енергії.
Цілі курсу	Одержати необхідні знання та набути практичні навички з питань проектування й експлуатації теплоенергетичного обладнання ТЕС і АЕС, допоміжних господарств, генерального плану та компонування головного корпусу електростанцій, показників техніко-економічної ефективності, особливостей роботи в енергосистемі та управління роботою електростанцій, безпеки експлуатації.
Формат	В рамках вивчення курсу проводяться лекційні та практичні заняття. Аудиторні заняття супроводжуються текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Підсумковий контроль – екзамен.
Семестр	I

Результати навчання полягають у наступному: студент має володіти методами визначення потреб підприємств в парі, теплі і гарячій воді; вміти визначати показники економічності електростанцій та методів їх підвищення; Знати схеми, склад обладнання, режими роботи сучасних та ТЕС, АЕС; правил технічної експлуатації установок та систем теплопостачання.

Теми що розглядаються

Тема 1. Вступ. Енергетичні ресурси та розвиток енергетики в Україні.

Класифікація електричних станцій. Параметри пари. Енергетична ефективність регенеративного підігріву. Фактори які впливають на термічний ККД циклу ПСУ. Розрахунок витрати палива та запас палива на електростанції.

Тема 2. Теплові схеми енергоблоків ТЕС і АЕС.

Принципові теплові схеми енергоблоків ТЕС. Особливості теплових схем енергоблоків ТЕЦ і АЕС.

Теплові схеми одно контурних АЕС з реакторами РБМК. Теплові схеми двоконтурних АЕС з реакторами ВВР. Теплові схеми трьох контурних АЕС з реакторами на швидких нейтронах.

Тема 3. Допоміжне теплообмінне обладнання ТЕС і АЕС. Обладнання утилізації потоків пари та води. Конденсатори парових турбін. Підігрівники низького тиску. Схеми включення. Сітьові підігрівники. Деаератори, підігрівники високого та низького тиску. Схеми включення. Випарники. Розширники. Редукційно – охолоджувальні установки.

Тема 4. Парові турбіни ТЕС і АЕС.

Принцип дії і устрій парових турбін. Гранична потужність. Особливість турбін для АЕС. Системи паророзподілу перед турбінами. Регулювання і маслопостачання парових турбін. Системи захисту.

Тема 5. Парогенеруюче обладнання.

Принцип дії та основні характеристики котельних установок ТЕС. Особливості водно-хімічних режимів енергетичних котлів. Елементи газоповітряного тракту. Парогенератори АЕС. Особливості роботи, класифікація та устрій ядерних реакторів. Одно-, двох- і трьохконтурні енергетичні установки

Змістовий модуль № 2. Допоміжне господарство. Режими роботи і експлуатація.

Тема 6. Допоміжне господарство.

Паливне господарство на ТЕС. Трубопроводи та арматура. Насосне обладнання. Особливості живильних насосів. Технічне водозабезпечення. Види водопостачання на ТЕС і АЕС. Система золо- та шлаковидалення на ТЕС. Склади твердого палива. Приймально–розвантажувальні пристрої. Мазутогосподарство. Газове господарство.

Тема 7. Режими роботи ті експлуатації теплоенергетичного обладнання електростанцій.

Мобільність електростанцій. Маневрені характеристики ТЕС та АЕС. Споживачі і графіки навантаження. Техніко-економічні показники ТЕС і АЕС. Засоби покриття піків електричних навантажень. Засоби проходження мінімумів у нічний час. Режими пуску и зупинки. Пускові схеми.

Форма та методи навчання Організаційно-методичні заходи щодо організації і методики проведення основних видів навчальних занять не відрізняються від передбачених статутом Вищої школи. Самостійна робота студентів складається з вивчення лекційного матеріалу та літератури, виконання індивідуального завдання.

Методи контролю На заняттях – оперативний контроль та опитування студентів, проведення контрольних робіт. Підсумковий –екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 1. – Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контрольні роботи	Лабораторні роботи	КР (КП)	РГЗ	Індивідуальні завдання	Тощо	Іспит	Сума
40	.....		20	10	10	20	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.

64-74	Д	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування ; - вміння вирішувати прості практичні задачі .	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки ; - невміння вирішувати складні практичні задачі .
60-63	Е	Задовільно	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі .	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	ФХ (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом .	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі .
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень ; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

Основна література:

Базова література

1	Степанов Д.В. Котельні установки промислових підприємств: навч. посібник/ Д. В. Степанов, Є.С. Корженко, Л.А. Боднар.– Вінниця: ВНТУ, 2011. - 120 с.
2	Промышленные тепловые электростанции/Под. ред. Е.Я. Соколова.–М.: Энергия, 1967.
3	Стерман Л.С. Тепловая часть электростанции.–М.: Госатомиздат, 1963.
4	Тепловое оборудование и тепловые сети/Арсеньев Г.В., Белоусов В.П., Дранченко А.А. и др. – М.: Энергоатомиздат, 1988.
5	Паровые и газовые турбины/Под. ред. А.Г. Костюка и В.В. Фролова. – М.: Энергоатомиздат, 1985. – 352 с.

Допоміжна література

1	Эстеркин Р.И. Промышленные котельные установки. 2-е изд., перераб. и доп. – Л.: Энергоатомиздат. Ленингр. отд-ние, 1985.
2	Алабовский А.Н., Недужий И.А. Техническая термодинамика и теплопередача. – Киев: Вища школа, 1990. – 246 с

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. <http://library.kpi.kharkov.ua> – Бібліотека НТУ «ХПІ».

<http://book-gu.ru/2013/03/turbiny-2/>

Сайт ВАТ «Турбоатом» - <http://www.turboatom.com.ua/press/news/1637.html>

Сайт НАЕК «Енегроатом» - <http://www.energoatom.kiev.ua/>

Сайт НАЕК «Енергетична компанія України» - <http://www.esu.gov.ua/>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Паливо та джерела енергії	Системи теплоенергозабезпечення та когенераційні установки
Технічна термодинаміка	Автоматизація теплоенергетичних процесів і установок
Котельні установки	Енергетичне обладнання установок з низькопотенційними джерелами енергії
Теплотехнічні процеси та установки пром підприємств	Проектування сучасних котлів та котельних
Теплові двигуни та нагнітачі	Екологія енергетики

Провідний лектор: професор, доцент Тарасенко М. О.

(посада, звання, ПІБ)

(підпис)

